

Sygn. akt II AKa 314/20

1.

2. WYROK

2.1. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2021 r.

4. Sąd Apelacyjny w Szczecinie II Wydział Karny w składzie:

5. Przewodniczący: SSA Stanisław Stankiewicz (spr.)

6. Sędziowie: SA Andrzej Olszewski

7. SO del. do SA Jacek Szreder

8. Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Banach

9. przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej Szczecin-Niebuszewo Urszuli Mickiewicz

10. po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2021 r. sprawy

11. P. S.

oskarżonego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 20 października 2020 r. sygn. akt III K 213/20

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1) w miejsce czynu przypisanego oskarżonemu P. S. w punkcie I uznaje go za winnego tego, że w dniu 6 lutego 2020 r. w S., w pobliżu targowiska (...) w rejonie ul. (...), przewidując możliwość spowodowania u pokrzywdzonego B. K. ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu i godząc się na to, zadał mu jeden cios nożem w lewą połowę klatki piersiowej,

czym spowodował u niego obrażenia ciała w postaci, wymagającej zaopatrzenia chirurgicznego, rany kłuto-ciętej lewej połowy klatki piersiowej, bez uszkodzenia żeber i nie penetrującej do jamy klatki piersiowej, które spowodowały rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządu ciała pokrzywdzonego, jakim są powłoki klatki piersiowej na okres powyżej 7 dni, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na udzielenie pokrzywdzonemu szybkiej i skutecznej pomocy medycznej, to jest popełnienia przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to, na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., skazuje oskarżonego na karę 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności;

2) na podstawie art. 62 k.k. określa, że orzeczoną karę pozbawienia wolności oskarżony winien odbywać w systemie terapeutycznego jej wykonania wobec osób uzależnionych od alkoholu;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. G. (Kancelaria Adwokacka w S.) kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

13. IV. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym od opłaty za obie instancje, a wydatkami tego postępowania obciąża Skarb Państwa.

SSO del. Jacek Szreder SSA Stanisław Stankiewicz SSA Andrzej Olszewski

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 314/20	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 października 2020 r., sygn. akt III K213/20			
1.2. Podmiot wnoszący apelację			
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego			

# oskarżyciel posiłkowy			
# oskarżyciel prywatny			
# obrońca oskarżonego			
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznie			
# inny			
1.3. Granice zaskarżenia			
1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania	

	środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka			
#	art. 439 k.p.k.			
#	brak zarzutów			
1.4. Wnioski				
#	uchylenie	#	zmiana	
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				
1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				

1.6. Ocena dowodów			
1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
3.1.	Obrońca oskarżonego P. S. zaskarżył powyższy wyrok w całości i na podstawie art. 438 pkt 1 k.p.k., zarzucił: „obrazę przepisów prawa materialnego	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

	<p>w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu – polegającą na nieuzasadnionym zakwalifikowaniu czynu jako usiłowania zabójstwa (art. 148 par 1 w zw. z art. 13 par 1 k.k.) – w sytuacji, gdy z samego opisu czynu, ustalonych faktów oraz zgromadzonych dowodów wynika, że oskarżonemu nie sposób przypisać usiłowania zabójstwa w zamiarze ewentualnym.”</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>			
<p>Apelacja obrońcy oskarżonego P. S. okazała się częściowo trafna. Należało bowiem, co do zasady, zaaprobować stanowisko skarżącego, że Sąd Okręgowy wadliwie ustalił kwestię zamiaru, z jakim działał ww. oskarżony. Stąd, konsekwencją wniesienia tej skargi, była odpowiednia zmiana zaskarżonego</p>			

wyroku, o czym strony, stosownie do treści art. 399 § 1 k.p.k., zostały uprzedzone na rozprawie odwoławczej.

Przed przedstawieniem powodów korekty zaskarżonego orzeczenia, dokonanej przez sąd ad quem, a także merytorycznej oceny argumentacji omawianej apelacji, należy zauważyć, że ta skarga została niewłaściwie skonstruowana.

Mianowicie jej autor, nie bacząc na samoistność sformułowanego w jej petitum zarzutu obrazy prawa materialnego i jakby nie ufając jego skuteczności, jednocześnie zakwestionował w uzasadnieniu apelacji poczynione dotychczas ustalenia faktyczne. Być może wyjaśnia to intencję obrońcy, który zapewne zakładał niekonsekwencję stanowiska zajętego w wywiedzionym środku odwoławczym.

Tymczasem z punktu widzenia kontroli odwoławczej istotne jest rozróżnianie

pierwotnych źródeł uchybienia i jego następstw. Wypada przypomnieć, że obraza prawa materialnego ma miejsce wtedy, gdy stan faktyczny został w orzeczeniu ustalony prawidłowo, a nie zastosowano do niego właściwego przepisu prawa materialnego (postanowienia SN: z 09.01.2002 r., V KKN 319/99, LEX nr 53010; z 02.12.2008 r., III KK 230/08, LEX nr 491425; z 26.10.2016 r., II KK 272/16, LEX nr 2139245; z 08.05.2015 r., III KK 333/14, LEX nr 1713025). Z obrażą prawa materialnego mamy do czynienia w szczególności wówczas, gdy dokonano jego błędnej wykładni, co finalnie doprowadziło do uznania, że doszło do wyczerpania znamion innego czynu zabronionego niż tego, którego znamiona w istocie zostały wyczerpane. Natomiast nie ma obrazy prawa materialnego, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych

ustaleń przyjętych za jego podstawę (wyroki SN: z 23.07.1974 r., V KR 212/74, OSNKW 1974/12/223; z 02.08.1978 r., I KR 155/78, OSNPG 1979/3/52). W takich wypadkach podstawą odwoławczą powinien być zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku albo obrazy prawa procesowego, jeżeli wadliwość orzeczenia jest wynikiem błędnych ocen sądu (postanowienia SN: z 09.01.2002 r., V KKN 319/99, LEX nr 53010; z 06.02.2007 r., III KK 407/06, LEX nr 467593; z 15.02.2007 r., IV KK 234/06, LEX nr 445859; z 20.11.2008 r., V KK 158/08, OSNwSK 2008/1/2340). Jeśli zatem obrońca P. S. wyraźnie kwestionuje dokonane ustalenia faktyczne, w zakresie zamiaru z jakim działał oskarżony: „(...) nie doszło nawet do wyrażenia, poprzez zachowanie, zamiaru pozbawienia życia, to nie można zgodzić

się z tym, że Sąd domniemywał istnienie takiego zamiaru”; ustalenia dotyczące zamiaru ewentualnego zabójstwa nie mogą opierać się wyłącznie na fragmentarycznych faktach wiążących stronę wykonawczą” (s. 3 apelacji); „(...) nie można domniemywać, że ujawniony w toku postępowania konflikt miał tak duże rozmiary i nasilenie, że mógłby przerodzić się w zamiar zabójstwa” (s. 5 apelacji), a jednocześnie próbuje wykazać, że doszło do obrazy prawa materialnego, to taki sposób dedukcji należy uznać za nieprawidłowy, albowiem tylko niekwestionowany stan faktyczny może być następnie podstawą procesu subsumcji. W tym świetle, w zaistniałym układzie procesowym, podniesiony w apelacji zarzut z art. 438 pkt 1 k.p.k., ma charakter zarzutu alternatywnego, a więc będzie on stanowił przedmiot oceny sądu ad quem dopiero wówczas, gdy zostaną

zaaprobowane
ustalenia faktyczne
(postanowienie SN
z 19.10.2016 r., V
KK 239/16, LEX nr
2148667).

Nieporadnie
sformułowany przez
obrońcę zarzut
apelacji, nota bene
w powiązaniu z
mało zrozumiałymi
wnioskami tej skargi
(„ o uchylenie
rozstrzygnięcia o
karze; zmianę
kwalifikacji prawnej
czynu zarzucanemu
oskarżonemu;
wymierzenie kary
według nowej
kwalifikacji”),
stanowi w istocie
polemiką z
poczynionymi, w
zaskarżonym
wyroku ustaleniami
faktycznymi. W
ocenie sądu
odwoławczego, Sąd
I instancji
przeprowadził
postępowanie
dowodowe w sposób
wyczerpujący i
wszechstronny, zaś
na jakkolwiek
potrzebę
uzupełniania
materiału
dowodowego, nie
wskazywały również
strony, a w tym
i autor apelacji
(zarówno na
rozprawie głównej,
we wniesionej
skardze, jak i na

rozprawie odwoławczej).
Również dokonane zasadnicze ustalenia faktyczne (pomijając kwestię zamiaru), a dotyczące samego przebiegu zdarzenia (a w tym roli jego uczestników i sprawstwa P. S.), w którym doszło do uszkodzenia ciała pokrzywdzonego B. K., w istocie także są prawidłowe. Wprawdzie sąd ad quem nie podzielił w całości wszystkich argumentów obrońcy, a zwłaszcza tych, które wskazywały na rzekomą konieczność oceny czynu oskarżonego jedynie poprzez pryzmat przepisów „art. 160 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k.”, to jednak generalnie zaaprobował stanowisko skargi, że w dotychczasowym postępowaniu w nieprawidłowy sposób ustalono kwestię zamiaru z jakim działał oskarżony P. S..

W orzecznictwie powszechnie akceptowane jest stanowisko, że ustalenia co do zamiaru sprawcy powinny wynikać z analizy całokształtu

okoliczności
zarówno
przedmiotowych, jak
i podmiotowych. W
sytuacji zaś, gdy na
podstawie wyjaśnień
oskarżonego (innych
dowodów) nie da się
w sposób niebudzący
wątpliwości ustalić
zamiaru sprawcy, to
dla prawidłowego
ustalenia
rzeczywistego
zamiaru sąd
powinien sięgnąć do
najbardziej
uchwytnych i
widocznych
elementów działania
sprawcy, to jest
okoliczności
przedmiotowych
(wyroki SN:
3.09.2002 r., V
KKN 401/01, LEX
nr 74581; z
6.01.2004 r., IV KK
276/03, OSNwSK
2004/1/29).
Jednakże ustalenia
co do zamiaru,
z jakim działa
sprawca
przestępstwa,
powinna zatem
poprzedzać
dokładna analiza
całokształtu
przesłanek zarówno
przedmiotowych
jego zachowania,
jak i tych natury
podmiotowej.
Znaczenie w tym
zakresie mają takie
okoliczności jak
sposób działania
sprawcy, rodzaj
użytego przez niego

narzędzia, siła i intensywność zadanych ciosów, ich liczba i ukierunkowanie oraz rodzaj spowodowanych urazów i ich umiejscowienie.

Okoliczności te nie powinny być oceniane w oderwaniu od tego, jakie było tło i powód zajścia, motywy i pobudki, jakie kierowały sprawcą, jak też bez uwzględnienia tego, jaki był jego stosunek do pokrzywdzonego.

Znaczenie ma również osoba samego sprawcy, jego właściwości osobiste i dotychczasowy tryb życia oraz zdolność do oceny sytuacji i przewidywania skutków

określonego

zachowania się

(wyrok SN z

28.06.1977 r., VI

KRN 14/77, OSNKW

1978/4-5/33; wyrok

SA w Lublinie z

13.09.2001 r., II AKa

161/01, OSA

2002/12/83; wyroki

SA we Wrocławiu: z

20.12.2012 r., II AKa

373/12,

LEX nr 1283537;

z 20.09.2012 r., II

AKa 254/12, LEX nr

1220380; wyrok SA

w

Gdańsku z
29.06.2019 r., II
AKa 146/18, LEX
nr 2698106; wyrok
SA w Szczecinie
z 12.07.2018 r.,
II AKa 92/18,
LEX nr 2544933 i
szeroko przywołane
tam orzecznictwo).

W tym kontekście
należy zwrócić
uwagę na
następujące
elementy stanu
faktycznego,
dotyczące zarówno
okoliczności
przedmiotowych, jak
i podmiotowych.
Przede wszystkim
oceniane zdarzenie
miało dość
dynamiczny, by nie
rzecz gwałtowny
charakter. W trakcie
wspólnego
spożywania
alkoholu już w
mieszkanie B. R. (1),
doszło do szarpaniny
pomiędzy jej bratem
– B. K.
(pokrzywdzonym), a
konkubentem – P.
S. (oskarżonym),
po której B. K.
ugodził oskarżonego
nożem (syczorykiem
o nieustalonych
rozmiarach) w szyję,
a następnie wyszedł
do pobliskiej
piwiarni (namiotu),
gdzie przebywała też
B. R.. W trakcie
kolejnej scysji
pomiędzy pijanymi
mężczyznami, jaka

miała miejsce przed ową piwiarnią (namiotem) - to z kolei oskarżony P. S. nagle wyciągnął z kurtki nóż kuchenny, ugodził nim B. K., po czym zbiegł z miejsca zdarzenia. Cios był skierowany w okolice lewej strony klatki piersiowej pokrzywdzonego B. K., który zdołał jeszcze wejść do piwiarni, ale obsługa lokalu, widząc zakrwawionego mężczyznę zawiadomiła pogotowie ratunkowe i Policję. Nietrzeźwy pokrzywdzony został niezwłocznie przewieziony do szpitala, gdzie „zaopatrzone mu chirurgicznie ranę kłuto-ciętą klatki piersiowej” (s. 2-3 uzasadnienia SO). Biegły z zakresu medycyny sądowej (S. M.), wnioskuje na podstawie odniesionych przez B. K. obrażeń, wskazał, że rana kłuta klatki piersiowej, nieprecyzyjnie opisana w dokumentacji medycznej, jako rana kłuta, była skutkiem urazu zadanego ze średnią

siłą narzędziem takim, jak nóż (k. 140-141, 148). O ile zgodzić się należy z Sądem Okręgowym, że w świetle całokształtu okoliczności przedmiotowej sprawy nie można z całą pewnością przyjąć, że P. S. działał w zamiarze bezpośrednim zabójstwa B. K. (jak to pierwotnie wskazano w akcie oskarżenia), to w ocenie sądu ad quem także i ustalenie, iż oskarżony działał z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia pokrzywdzonego, jest zupełnie dowolne i budzi zasadnicze zastrzeżenia. Obrońca trafnie w tej materii akcentuje, że ugodzenie pokrzywdzonego (przez oskarżonego) nożem, nie było zdarzeniem odosobnionym, tylko końcową sekwencją wcześniejszej kłótni, jaka miała miejsce pomiędzy ww. nietrzeźwymi mężczyznami (s. 3 apelacji). Zresztą Sąd Okręgowy sam ustalił, że „(...) pomiędzy oskarżonym i

pokrzywdzonym
panował konflikt,
tego dnia doszło do
kłótni,
pokrzywdzony jest
niewątpliwie osobą
porywczą, nadużywa
alkoholu, a jego styl
życia,
w szczególności
uprzednia karalność
za popełnienie
przestępstw
przeciwko życiu i
zdrowiu prowadzi
do wniosku, że to
właśnie on ugodził
oskarżonego nożem
w szyję,
zanim udał się z
siostrą na piwo”
(s. 5 uzasadnienia
SO). W tym
świecie nietrafna jest
jednak ocena, iż za
przyjęciem zamiaru
ewentualnego
zabójstwa
przemawiały: „(...)”
w szczególności
uprzednia karalność
oskarżonego, jego
sposób życia przed
zdarzeniem, konflikt
istniejący pomiędzy
mężczyznami, chęć
zemsty związanej z
wcześniejszym
urazem, który został
mu zadany przez
B. K., miejsce, w
które zostało zadane
uderzenie” (s. 5
uzasadnienia SO).
Nie sposób pominąć,
że we wcześniejszych
akapitach
pisemnych
motywów wyroku
Sąd I instancji sam

przecież wskazał, iż oskarżony wprawdzie chciał „odpłacić się” pokrzywdzonemu ale zadał mu tylko jeden cios, ze średnią siłą – choć miał sposobność aby zadać więcej uderzeń i użyć większej siły. Nadto oskarżony widział, że pokrzywdzony (po zadaniu mu ciosu) wraca samodzielnie do namiotu i nie atakował go już (s. 5 uzasadnienia SO). Wprawdzie Sąd I instancji trafnie zwrócił uwagę, że zadanie ciosu w okolicy klatki piersiowej, gdzie znajdują się ważne dla życia organy, nie może wskazywać na to, aby oskarżony działał „jedynie w celu uszkodzenia ciała” (jak to postulował obrońca - w wyniku zdarzenia doszło do rozstroju zdrowia pokrzywdzonego i naruszenia czynności narządu ciała na okres trwający dłużej niż 7 dni (art. 157 § 1 k.k.), jednakże dalsza konstatacja, że oskarżony działał w zamiarze wynikowym zabójstwa wprost oznacza, że w ogóle

poza polem widzenia
Sądu Okręgowego
znalazło się
rozważenie
okoliczności, czy P.
S. nie działał z
zamiarem
spowodowania
ciężkiego uszczerbku
na zdrowiu z art. 156
§ 1 k.k.

Jak już to wyżej
podniesiono
nieuprawnione były
tezy autora apelacji,
że prawidłowa ocena
dowodów i
ustalonych faktów,
winna prowadzić do
przypisania
oskarżonemu
popelnienia jedynie
przestępstwa z art.
160 § 1 k.k. w zb.
z art. 157 § 1 k.k.,
gdyż „w opisie czynu
wskazano tylko na
ranę, która nie
uszkadzała żeber i
nie penetrowała do
jamy klatki
piersiowej”. Warto
zauważyć, że w
przypadku
usiłowania (lub
dokonania)
któregokolwiek z
umyślnych
przestępstw
skierowanych
przeciwko życiu lub
zdrowiu wykluczona
jest bowiem
jednoczesna
kwalifikacja tych
czynów z art. 160 k.k.
(Konarska-Wrzosek
V. [red.]: Kodeks
karny. Komentarz.

WKP, 2020).
Zdaniem obrońcy „wadliwość kwalifikacji prawnej jest szczególnie uderzająca”, kiedy porówna się sprawę P. S. ze sprawą karną prowadzoną przeciwko pokrzywdzonemu B. K., w której został on oskarżony (za wcześniejszy atak nożem w szyję oskarżonego) - o czyn z art. 157 § 1 k.k. W przekonaniu autora apelacji pokrzywdzony potwierdził, że doszło tylko do kłótni, utarczki słownej, oskarżony nie wyraził zamiaru pozbawienia życia, zaś zdarzenie miało wręcz charakter przypadkowy. Obrońca wskazuje też, iż prawie „identyczne zachowanie pokrzywdzonego, nie zostało uznane za usiłowanie zabójstwa – a przecież w obu przypadkach mamy do czynienia z jednym ciosem nożem, brakiem utraty świadomości lub przytomności oraz uzyskaniem pomocy medycznej po niedługim czasie” (s. 3-4 apelacji). W

ten sposób zgłaszane tezy zdają się wskazywać, że autor apelacji zupełnie bagatelizuje treść zgromadzonych w niniejszej sprawie dowodów, a w tym istotę relacji pokrzywdzonego oraz wnioski opinii sądowo-lekarskiej, biegłego medycyny sądowej z (...) w S.. Tymczasem z opinii tej jasno wynika, iż wprawdzie rana kluta lewej połowy klatki piersiowej nie uszkodziła żeber i nie penetrowała do jamy klatki piersiowej ale: wymagała zaopatrzenia chirurgicznego (do 08.02.2020 r. B. K. był hospitalizowany), zaś uwzględniając lokalizację rany (w górnej części klatki piersiowej) - należy wykluczyć możliwość doznania ww. obrażenia przypadkowo, to jest w wyniku „nadziania się” na nóż trzymany przez P. S.; nadto w następstwie obrażeń ciała doszło do rozstroju zdrowia i naruszenia czynności narządu ciała, którym są powłoki klatki piersiowej na okres trwający dłużej niż 7

dni, jednakże biorąc pod uwagę charakter użytego narzędzia oraz lokalizację i głębokość rany kluto-ciętej pokrzywdzony został narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (opinia k. 141). Skarżący zdaje się też nie dostrzegać, że nawet w trafnie przywołanym w apelacji wyroku SA w Szczecinie (z 12.12.2019 r., II AKa 151/19, Legalis 2357482) finalnie doszło przecież do przyjęcia usiłowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, a nie afirmowanego przez autora apelacji czynu („tylko”) z art.160§1 k.k. w zb. z 157§1 k.k.

Oczywiste jest, że samo uderzenie drugiego człowieka nożem nie prowadzi jednak do konkluzji o działaniu w zamiarze bezpośrednim zabójstwa, czy też godzeniu się sprawcy na skutek śmiertelny (zamiar wynikowy). Uświadomiona możliwość zranienia nie jest przecież tym samym co

uświadomiona
możliwość
spowodowania
śmierci. Nie zawsze
bowiem użycie noża
i skierowanie go
przeciwko drugiemu
człowiekowi
oznacza, że sprawca
miał zamiar, choćby
ewentualny
wywołania skutku
śmiertelnego, gdyż w
każdym przypadku
zależy to od
niepowtarzalnych
okoliczności danego
zdarzenia. Wbrew
odmiennym
ustaleniom
zaskarżonego
wyroku, w
przekonaniu sądu
ad quem,
okoliczności
przywołane w
uzasadnieniu
wyroku są
niewystarczające dla
bezspornego
wykazania owego
zamiaru
wynikowego
(ewentualnego), tj.
in concreto
tego, że P. S.
chcąc spowodować
uszkodzenie ciała
pokrzywdzonego B.
K., swą zgodą
stanowiącą realny
proces psychiczny
towarzyszący
czynowi,
rzeczywiście
obejmował tak
wyjątkowo ciężki
skutek, jakim jest
śmierć ofiary. Trafne
były zatem

generalnie w tej materii uwagi skarżącego obrońcy. Nie sposób pominąć, że nietrzeźwy oskarżony chciał tylko „odpłacić” nietrzeźwemu pokrzywdzonemu (za wcześniejsze zranienie nożem w szyję), zadał mu tylko jeden cios, ze średnią siłą i nie powiódł go, pomimo, że miał ku temu sposobność (podobnie jak i możliwość zadania ciosu używając większej siły – ustalenia SO vide s. 7 uzasadnienia SO). Jak już wyżej zaznaczono, Sąd I instancji przyjmując finalnie działanie w zamiarze w wynikowym zabójstwa, ogóle jednak nie rozważył, czy oskarżony P. S. (poza dokonaniem występku z art. 157 § 1 k.k.) nie dopuścił się usiłowania spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 156 § 1 k.k.), a przecież winien to uczynić w świetle naczelnej zasady procesowej - prawdy materialnej (art. 2 § 2 k.p.k.). Tymczasem okoliczności tej sprawy, oceniane

globalnie i we
wzajemnym
powiązaniu, w
ocenie
Sądu Apelacyjnego,
świadczą o tym,
że P. S. działał
z zamiarem
(ewentualnym)
spowodowania
ciężkiego uszczerbku
na zdrowiu i
stąd, konsekwencją
częściowej
zasadności apelacji
obrońcy, musiała
być modyfikacja
zakresu
odpowiedzialności
karnej
ww.oskarżonego.
Generalnie
przestępstwa
przeciwko życiu
i zdrowiu są
przestępstwami
materialnymi, czyli
dokonanymi w
momencie
spowodowania
ustawowo
określonego skutku.
W wypadku tych
czynów o
kwalifikacji prawnej
czynu decyduje
przede wszystkim
powstały skutek,
jednakże, gdy skutek
zamierzony był dalej
idący niż osiągnięty,
zaś nastąpiło to z
przyczyn od sprawcy
niezależnych,
możliwe jest
przyjęcie usiłowania
do surowiej
zagrożonego
przestępstwa
(wyroki SN: z

5.04.1976 r., IV KR 33/76, LEX nr 21708, z 19.11.1981 r., II KR 184/81, OSNKW 1982/1/4; wyrok SA w Lublinie z 13.09.2001 r., II AKa 161/01, LEX nr 56651). Warto przypomnieć, że sprawca przestępstwa nie musi dokładnie uświadamiać sobie charakteru uszkodzeń ciała, jakie spowoduje swoim działaniem i nie jest to warunkiem przyjęcia określonego zamiaru działania. Słusznie wskazuje się, że przyjmowanie tzw. zamiaru ogólnego przy przestępstwach przeciwko życiu i zdrowiu wymaga, gdy chodzi o art. 156 § 1 k.k., aby zamiar sprawcy obejmował nie jakiegokolwiek naruszenie czynności narządów ciała lub rozstrój zdrowia, ale w aspekcie choćby ewentualnym ciężki uszczerbek na zdrowiu, w tym wynikający np. ze sposobu działania sprawcy (wyrok SN z 13.01.2011 r., II KK 188/10, OSNKW 2011/2/17). Należy zauważyć, że biegły nie określa kwalifikacji

prawnej czynu, a jedynie ustala rodzaj obrażeń i stopień naruszenia czynności narządów ciała, co pozwala na prawidłowe zakwalifikowanie zachowanie sprawcy. W realiach niniejszej sprawy opinia biegłego wyjaśniła wszystkie wątpliwości, została sporządzona rzetelnie z uwzględnieniem aktualnego stanu wiedzy medycznej i nie zawierała wad (z art. 201 k.p.k.). Także w jej świetle, skoro oskarżony zdecydował się na tak radykalny sposób działania, to będąc osobą poczytalną (opinia sądowo-psychiatryczna k. 157-161), o określonym bagażu doświadczenia życiowego, musiał także godzić się z poważnymi (ciężkim) obrażeniami ciała B. K. mimo, iż na skutek udzielenia pomocy lekarskiej, realnie spowodowane obrażenia były lekkie (art. 157§1 k.k.). Warto też nadmienić, że materiał dowodowy był wystarczający

do wydania wyroku reformatoryjnego (nie wymagał uzupełnienia przewodu sądowego), zaś sąd ad quem był zobowiązany wydać orzeczenie merytoryczne i orzec odmiennie co do istoty sprawy. Jak podkreśla się w doktrynie, zmiana zaskarżonego orzeczenia oznacza, że sąd odwoławczy przejmuje kompetencje sądu I instancji, gdyż rozpoznaje sprawę, co jest domeną sądu orzekającego. W zakresie, w jakim sąd odwoławczy orzeka odmiennie co do istoty, orzeczenie tego sądu „zastępuje” rozstrzygnięcie pierwszej instancji, a więc jednocześnie powoduje „uchylenie” tego rozstrzygnięcia i w jego miejsce wydanie rozstrzygnięcia przez sąd odwoławczy (D. Świecki [red.]: Kodeks postępowania karnego, Komentarz. Tom II, Warszawa 2017, s. 140). W przypadku, gdy sąd ad quem zmienia zaskarżone

orzeczenie, to w tym zakresie - wchodząc w rolę sądu orzekającego - powinien jedynie dostosować treść rozstrzygnięcia do wymogów art. 413 § 1 pkt 5 i 6 oraz § 2 pkt 1 i 2 k.p.k., a treść uzasadnienia wyroku - do wymogów art. 424 § 1 i 2 k.p.k. (art. 458 k.p.k.) [wyrok SN z 21.11.2002 r., IV KKN 423/99, LEX Nr 75464]. Tak też stało się w niniejszej sprawie, dlatego Sąd Apelacyjny dokonał ponownej oceny ustalonego stanu faktycznego, na podstawie całokształtu zebranych dowodów, kierując się przy tym zasadą swobodnej oceny dowodów oraz doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania. Wykorzystując zatem opisane powyżej kompetencje, a także opierając się zasadniczo na ustaleniach poczynionych w pierwszej instancji, sąd odwoławczy, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce czynu przypisanego

oskarżonemu P. S. uznał go za winnego popełnienia przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Przypisanie ww. przestępstwa P. S. obligowało także sąd ad quem, do wymierzenia za ten czyn (na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k.) sprawiedliwej kary. Biorąc pod uwagę ustawowe zagrożenie oraz wszystkie okoliczności tak obciążające, jak i łagodzące (generalnie trafnie wskazane przez SO), za adekwatną represję do stopnia zawinienia oraz stopnia szkodliwości społecznej ww. czynu, spełniającą wszystkie dyrektywy wymiaru kary z art. 53 k.k., Sąd Apelacyjny uznał karę 5 lat pozbawienia wolności.

Wprawdzie przepis art. 14 § 1 k.k. stanowi, że za tę postać stadialną przestępstwa wymierza się kary w granicach

zagrożenia przewidzianego dla danego przestępstwa, to poza sporem powinna pozostawać okoliczność, iż skoro sprawca nie osiągnął przestępczego skutku, to winno mieć to znaczenie dla oceny stopni społecznej szkodliwości tego przestępstwa i w efekcie kara wymierzona za usiłowanie powinna być w zasadzie łagodniejsza niż za dokonanie przestępstwa (wyrok SN z 31.10.2017 r., V KK 201/17, OSNKW 2018, z. 2., poz. 16). Zamiar ewentualny zawsze wskazuje też na niższy stopień winy (w rozumieniu art. 53 § 1 k.k.) od stopnia, którego przypisanie - w takim samym układzie okoliczności - uzasadniałoby udowodnienie sprawy działania z zamiarem bezpośrednim (J. Majewski: Kodeks Karny. Część Ogólna. Komentarz. Tom I, pod red. A. Zolla, W-wa 2012, teza 70 do art. 32, s. 567). W przekonaniu sądu ad quem orzeczona kara spełnia cele

w zakresie prewencji generalnej, tudzież wszelkie cele zapobiegawcze, jakie ma osiągnąć wobec oskarżonego, słowem stanowi realną i wystarczającą dolegliwość, która właściwie uświadomi P. S. niewłaściwość naruszenia obowiązującego porządku prawnego i na przyszłość będzie stanowiła odpowiedni bodziec resocjalizacyjny, zniechęcający go do popełnienia tego rodzaju przestępstw.

Mając na uwadze wszystkie zaprezentowane wyżej względy, Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji wyroku odwoławczego.

Wniosek

Obrońca P. S. wniósł o: 1) uchylenie rozstrzygnięcia o karze; 2) zmianę kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu; 3) wymierzenie kary według nowej kwalifikacji prawnej.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwiążle o powodach uznania wniosku za

zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Z przyczyn wskazanych we wcześniejszej części niniejszego uzasadnienia, za częściowo uzasadniony uznać należało wniosek apelacji zmierzający do zmiany kwalifikacji prawnej czynu, natomiast pozostałe jej postulaty były niezasadne.		
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
4.1.		
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
5. ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy	

Zwięzłe o powodach utrzymania w mocy		
1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
5.2.1	Przedmiot i zakres zmiany	
<p>Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:</p> <p>1) w miejsce czynu przypisanego oskarżonemu P. S. w punkcie I uznaje go za winnego tego, że w dniu 6 lutego 2020 r. w S., w pobliżu targowiska (...) w rejonie ul. (...), przewidując możliwość spowodowania u pokrzywdzonego B. K. ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu i godząc się na to, zadał mu jeden cios nożem w lewą połowę klatki piersiowej, czym spowodował u niego obrażenia ciała w postaci, wymagającej zaopatrzenia chirurgicznego, rany kluto-ciętej lewej połowy</p>		

klatki piersiowej, bez uszkodzenia żeber i nie penetrującej do jamy klatki piersiowej, które spowodowały rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządu ciała pokrzywdzonego, jakim są powłoki klatki piersiowej na okres powyżej 7 dni, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na udzielenie pokrzywdzonemu szybkiej i skutecznej pomocy medycznej, to jest popełnienia przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to, na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., skazuje oskarżonego na karę 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności;

2) na podstawie art. 62 k.k. określił, że orzeczoną karę pozbawienia wolności oskarżony winien odbywać w systemie terapeutycznego jej wykonania wobec osób uzależnionych od alkoholu.

Związłe o powodach zmiany

<p>Dokonana zmiana zaskarżonego wyroku była konsekwencją częściowej zasadności obrońcę apelacji. Szczegółowa argumentacja postąpienia sądu ad quem, zaprezentowana została wcześniej w niniejszych motywach orzeczenia odwoławczego.</p>			
<p>0.1. Uchylenie wyroku pierwszej instancji 5.3. sąd</p>			
<p>1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</p>			
<p>5.3.1.1.1.</p>		<p># art. 439 k.p.k.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uchylenia</p>			
<p>5.3.1.2.1.</p>	<p>Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uchylenia</p>			

5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
1.9. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
II	Wszystkie zaprezentowane powyżej względy sprawiły, że Sąd Apelacyjny, dokonał w orzeczeniu sądu I instancji opisanych powyżej zmian, zaś wobec braku innych przyczyn z art. 435		

	<p>k.p.k., art. 439 § 1 k.p.k., art. 440 k.p.k. oraz z art. 455 k.p.k., w pozostalej części, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k., zaskarżony wyrok jako trafny i sprawiedliwy - utrzymał w mocy.</p>	
6. Koszty Procesu		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
<p>pkt III i IV</p>	<p>W pkt III wyroku zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. G. (Kancelaria Adwokacka w S.) kwotę 738 złotych, w tym podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym, zaś podstawą takiego rozstrzygnięcia była treść art. 29 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz.U.2016.1999 j.t. ze. zm.) oraz § 17 ust. 2 pkt 5 w zw. z § 2, § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie</p>	

	<p>ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714 ze zm.).</p> <p>Z kolei o kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono w pkt IV wyroku, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 634 k.p.k. (w zw. z art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych - Dz. U.1983.49.223 j.t. ze zm.), zwalniając od nich oskarżonego P. S. (w tym od opłaty za obie instancje) wobec uznania, że uiszczenie ich byłoby, w jego aktualnej sytuacji majątkowej, tudzież konieczności odbycia kary pozbawienia wolności – zbyt uciążliwe.</p>	
<p>7. PODPIS</p>		
<p>SO del. Jacek Szreder SSA Stanisław Stankiewicz SSA Andrzej Olszewski</p>		

1.10. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	obrońca oskarżonego P. S.		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	całość wyroku sądu I instancji		
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana